

התגרשתם? אל תשכחו לבדוק גם את הצוואה. עו"ד שימי קדוש

(מתוך הרצאתי בנושא דיני משפחה)

מניסיוני, אנשים שעוברים גירושין מקפידים בדרך כלל להסדיר את הנושאים שנראים דחופים וברורים: חלוקת רכוש, חשבונות, מזונות, הסדרי שהות, ביטוחים ולעיתים גם מסמכים נוספים. אבל דווקא מסמך אחד, חשוב מאין כמותו, נשאר לא פעם מאחור: **הצוואה**.

זו עלולה להיות טעות קשה.

אני פוגש לא אחת מצבים שבהם אדם בטוח שלאחר הגירושין "ברור" שבן או בת הזוג לשעבר כבר אינם חלק מהתמונה. אלא שבפועל, אם לא בוצע שינוי משפטי מסודר, צוואה שנערכה בתקופת הנישואין עלולה להמשיך לעמוד בתוקפה, גם כשהיא כבר אינה משקפת את הרצון האמיתי של המצוה.

הדבר חשוב במיוחד כאשר מדובר **בצוואה הודדית**.

לפי **חוק הירושה**, בצוואה רגילה קיימות כמה דרכים לביטול: אפשר לבטל את הצוואה במפורש באחת מצורות עריכת הצוואה, ובנסיבות מסוימות גם עריכת צוואה חדשה או השמדת הצוואה עשויות להביא לביטולה. ההסדר הזה קבוע בסעיף 36 לחוק הירושה.

אבל כאשר מדובר **בצוואה הודדית**, התמונה המשפטית שונה ומורכבת יותר. החוק קובע כי צוואות הודדיות נערכות מתוך הסתמכות של כל אחד מבני הזוג על צוואת האחר, ולכן גם דרך הביטול שלהן מיוחדת ומחמירה יותר. סעיף 8א לחוק הירושה קובע כי כאשר שני בני הזוג עדיין בחיים, ביטול של צוואה הודדית נעשה, ככלל, באמצעות **הודעה בכתב לבן הזוג האחר**, ואז מתבטלות שתי הצוואות ההודדיות. כאשר אחד מבני הזוג כבר נפטר, הביטול כפוף לתנאים מחמירים נוספים, ובין היתר עשוי לחייב **הסתלקות מן העיזבון או השבה של מה שכבר התקבל**.

מניסיוני, זו בדיוק הנקודה שבה אנשים עלולים לטעות. הם סבורים שהפרידה עצמה משנה אוטומטית גם את המצב הירושתי. אבל במשפט, ובוודאי בדיני ירושה, מה שנראה מובן מאליו מבחינה רגשית או אישית לא תמיד מספיק מבחינה משפטית.

לכן, לאחר גירושין או אפילו בתקופת פרידה, חשוב מאוד לבדוק:

האם קיימת צוואה ישנה,

האם מדובר בצוואה רגילה או בצוואה הודדית,

והאם הביטול, ככל שנעשה, בוצע בדרך תקפה ונכונה.

צוואה חדשה, ברורה ומעודכנת, יכולה למנוע מחלוקות קשות, הליכים משפטיים מיותרים ועוגמת נפש רבה ליורשים.

אני סבור שזהו אחד מאותם מצבים שבהם פעולה משפטית נכונה בזמן הנכון אינה רק צעד טכני — אלא אחריות של ממש כלפי המשפחה וכלפי העתיד.

צוואה אינה רק מסמך.

היא הדרך להבטיח שהרצון האמיתי שלכם יכובד — בזמן הנכון, ובאופן הנכון.

אם עברתם גירושין או שאתם מצויים בהליכי פרידה, זה הזמן לבדוק האם הצוואה שלכם עדיין מתאימה לחיים שלכם היום — ולא לחיים שהיו לכם פעם.

בדיקה משפטית קצרה בזמן יכולה למנוע סכסוך משפחתי ארוך ויקר בעתיד.